

**Kiskorúak védelmére vonatkozó törvényi rendelkezések megsértése a TV2
„Összeesküvők” című műsorszámában**

A Médiatanács 581/2012. (III.28.) számú határozatának kivonata

A tényállás

Az MTM-SBS Televízió Zrt. (TV2) médiaszolgáltató a 2011. november 10-én „Összeesküvők” és a november 27-én sugárzott „Összeesküvők – Heti összefoglaló c. műsorszámokat az Mttv. 9. § (4) bekezdése szerinti, III. korhatár-kategóriába sorolta, azaz „tizenkét éven aluliak számára nem ajánlott” minősítéssel látta el.

A 2011. november 10-én közzétett „Összeesküvők” című műsorszám tartalma a következő volt:

A műsor elején az adás részeiből láthattak összefoglalót a nézők, amelyben kiemelt jelentőséget kapott a szereplők összekötéséből adódó pillanatok bemutatása. Az adás első szegmensében új férfi szereplő és annak édesanyja költöztek be a rezidenciára, a valóságshow teljes jogú szereplőiként. Ezt követően két játékos kapcsolatával foglalkozott az összeállítás: bemutatták, hogy a férfi éjszaka a lány mellé költözött annak érdekében, hogy a továbbiakban hivatalosan is felvállalják az érzelmeiket. Majd a szerkesztők új párokat alakítottak ki, és a fiúkat összekötötték azzal a lánnyal, akit az aktuális párjukon kívül még vonzónak találtak. Az összekötött párok különböző erotikus feladatokban méretettek meg, amit jelenlegi társuk nem nézett jó szemmel. A műsor utolsó szegmensében a rezidencia konfliktusai kerültek a középpontba. Kezdetben két édesanya vitatkozott össze a fiaik között lévő konfliktuson, majd az egyik női szereplő veszekedett indulatosan egy fiúval és annak édesanyjával.

A 2011. november 27-én közzétett „Összeesküvők – Heti összefoglaló” című műsorszám tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

A műsor kezdetekor a nézők láthatták, amint a játék két férfi szereplője szórakozni indult azzal a céllal, hogy párt találjanak maguknak. Mindketten egy-egy lánnyal tértek vissza a rezidenciára, egyikőjük választottja később beköltözött a játékosok közé. Az újonnan kialakult pár a műsor során többször összeveszett, a vita okát a férfi alkoholfogyasztása és a lány jelöléskori választása jelentette. Az egyik anyuka a kialakult feszültségtől rosszul lett, felment a pulzusszáma, sírt és haza akart menni. Ezt követően az újdonsült pár férfi tagja összeomlott, amiért partnere elpártolt mellőle, és ittasan, durva szavakkal szidalmazta a lányt a többiek előtt. A szóváltás egy pontján a férfi fenyegetően indult meg a lány felé, aki kiabálva provokálta, hogy üsse meg. A műsorkészítők számos vitát szerepeltettek az összefoglalóban: a már említett páros vitáit és a műsorban szereplő lányok verbális támadását az új beköltözővel szemben. A műsor keretében az egyik férfi szereplő a vita hevében pofon ütötte párját, a szerkesztők emiatt kizárták a játékból a férfit és édesanyját.

A Médiatanács határozata

A Médiatanács megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a vizsgált műsorszámával megsértette a műsorszám korhatár-kategóriába sorolására és a műsorszámok közzétételére vonatkozó törvényi előírásokat. A Médiatanács az Mttv. 9. § (5) bekezdése és a 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértése miatt 10.000.000,- Ft összegű bírságot szabott ki a Médiaszolgáltatóval szemben.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a műsorszámok műsorelőzeteseinek összesen 12 alkalommal, 21 órát megelőzően történt bemutatásával megsértette a műsorelőzetesek közzétételére vonatkozó Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt törvényi előírást, ezért a Médiaszolgáltatót 3.000.000,- Ft összegű bírsággal sújtott

A határozat indokolása

A 2011. november 10-én közzétett műsorszámmal kapcsolatban a Médiatanács megállapította, hogy a szerkesztők a valóságshow-kban megszokott két szerkesztési elvre, a szexualitásra és a konfliktusokra felfűzve próbálták bemutatni az eseményeket, így a műsorszámban mind az erotika, mind a verbális agresszió, valamint a veszekedések jelenléte kifejezetten magas volt. A szexualitás és az erotika hangsúlyos megjelenését a műsor készítőitől kapott feladatok biztosították, melyek alkalmasak voltak arra is, hogy féltékenységet keltsenek a versenyzőkben, mely konfliktusokat generált.

A veszekedések során elhangzott trágár, durva szavakat a szerkesztők igyekeztek elnémítani, sőt néhány alkalommal ki is takarták. Ennek ellenére az elnémítás nem minden esetben volt teljes, ezért az adott szó a hallható szótöredékből, vagy a szöveggörnyezetből kikövetkeztethető maradt. Az elhalkítás ellenére a trágárságokkal sűrűn tűzdelt beszélgetések, viták negatív mintával szolgáltak. A látott viselkedések alkalmasak lehetnek arra, hogy a serdülők számára mintául szolgáljanak, és a formálódó értékrendjüket befolyásolják.

A 2011. november 27-i műsorszámban a műsorkészítők a konfliktusokra felfűzve próbálták bemutatni az eseményeket, a műsorszámban az e fajta szóbeli megnyilvánulások és a verbális agresszió aránya rendkívül magas volt. Az adás középpontjában a személyközi konfliktus, a féltékenység állt, melynek a műsorban bemutatott megoldási formája az egymás agresszív hangvétellű, obszcén kifejezésekkel tarkított szidalmazása volt, mely több esetben tettelegességig (vállrángatás, pofon, hajrángatás) is fajult.

A műsorszámra halmozottan jellemző problematikus tartalmak bemutatása, így az alkohol hatására megnyilvánuló agresszív hangvétellű veszekedés, a fizikai tettelegesség és azok egy kivételével helytelenítés nélkül hagyása, a kiskorúak személyiségfejlődését negatívan befolyásolhatták.

A káros magatartásminták és a torz nemi szerepek, így az alkalmi, szabados partnerválasztás, felületlen ismeretség utáni partner hazavitele, illetve az együttlés összekapcsolt megjelenítése a serdülők kialakulóban lévő értékrendjére káros hatást gyakorolhatott, melynél fogva a műsorszámot a Médiaszolgáltató nem tartalmának megfelelően sorolta be és nem megfelelő időpontban tette közzé.

A Médiatanács határozatában hivatkozott az egyes műsorszámok közzététele előtt és közben alkalmazható jelzésekre, illetve a minősítés közlésének módjára vonatkozó jogalkalmazási gyakorlat elvi szempontjai tárgyában kiadott ún. klasszifikációs ajánlás III. korhatári kategória kapcsán tett megállapításaira, mely szerint:

„A valóságshow-kban a szexuális utalások, a szexualitással átítatott helyzeteket teremtő kötelező feladatok és a nem megfelelő magatartásminta permanens jelenléte mellett problematikusnak bizonyulhat azon benyomás keltése, miszerint az emberek eszközökké silányíthatók. A játékosok ugyanis az ismertség és az anyagi jutalom reményében vállalják, hogy megalázó helyzetekbe kerüljenek a nagy nyilvánosság előtt, a televízió nézők pedig cinkossá válnak azzal, hogy ezekről a helyzetekről szavazással döntenek – mindennek az üzenete károsan befolyásolhatja a serdülőkorúak fejlődését.

A valóságshow-k (pl. párkereső reality-k) másik fontos elemét alkotja az ellenséges, kirekesztő magatartás, amelynek túlhangsúlyozott jelenléte azért lehet problémás, mert egyrészt nem megfelelő irányba befolyásolhatja a serdülők közösségi együttélésre alkalmas személyiséggé válását, másrészt a fiatalok a még labilis érzelmi állapotaik eredményeképpen a kirekesztettség érzésével szemben sérülékenyebbek.

A közönséges, durva nyelvezetet illetően ebben a korhatár-kategóriában a sértő kifejezések hatványozott előfordulása, valamint a nemi szervek említése, a szexuális töltetű káromkodások nem megengedettek.”

A Médiatanács hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.065/2004/3. számú ítéletére is, melyben megerősítette, hogy a korhatár helyes meghatározásánál a műsorszám kiskorúakra

gyakorolt összhatását kell figyelembe venni, vagyis egységesen, az egész műsorszámot szemlélve kell elemezni, nemcsak a szóhasználatát, hanem a képi megjelenítését, a hanghatásokat és zenei aláfestését, a tartalmi mondanivalóját is ahhoz, hogy megfelelő mérlegelési szempontok álljanak rendelkezésre a döntés meghozatalánál.

Az AGB Nielsen Médiakutató Kft. adatai szerint az elemzett adásokat a kiskorúak igen nagy számban követték figyelemmel. A 4-17 korosztály több mint 180 ezer tagja látott legalább egy percet a 2011. november 10-én közzétett műsorból, a 2011. november 27-én közzétett adást a korosztály közel százezer tagja követte legalább egy perc időtartamban, a tinédzserek korosztályának majd ötöde (SHR: 18%) választotta a show-t az épp aktuális kínálatból.

A fentiek miatt a Médiatanács megállapította, hogy a műsorszámok magasabb, IV. korhatári kategóriába sorolandóak.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a „*lineáris médiaszolgáltatásban a IV. kategóriába sorolt műsorszám megfelelő jelzéssel ellátva, 22 óra és 05 óra között tehető közzé.*” Tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató 2011. november 10-én és 27-én az Mttv. által előírt időintervallumnál korábban — 19 óra 15 perces és 14 óra 27 perces kezdéssel — sugározta a szóban forgó műsorszámokat, a Médiatanács megállapította az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezés sérelmét.

Az Mttv. 10. § (1) bekezdés c) pontja a IV. korhatári kategóriába sorolt műsorszámok közzétételével kapcsolatban előírja, hogy azok 21:00 óra és 05:00 óra között tehetőek közzé, ezért az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a műsorelőzetesek sugárzására is csak ebben az időintervallumban kerülhet sor. A Médiatanács ezért megállapította, hogy a Médiaszolgáltató 12 alkalommal sugárzott műsorelőzetesével megsértette az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjában foglalt rendelkezést.

A Médiatanács az Mttv. 9. § (5) bekezdésének és 10. § (1) bekezdés c) pontjának megsértését jelen határozat meghozataláig három alkalommal, az Mttv. 10. § (1) bekezdés f) pontjának megsértését négy alkalommal állapította meg jogerősen.

A Médiatanács a hatályos szabályozási környezettel összhangban és a kialakított szankció-alkalmazási gyakorlatának megfelelően az Mttv. 187. § (3) bekezdésében foglalt jogkövetkezmények közül a bírság alkalmazása mellett döntött, mivel a vonatkozó jogsértések vonatkozásában e közjogi eszközt ítélte a legalkalmasabbnak arra, hogy a jogsértőt visszatartsa a jövőbeni jogsértések elkövetésétől. A Médiatanács úgy ítélte meg, hogy az egyedi ügyekben, az ügy sajátosságai mentén végrehajtott mérlegelés alapján megállapított, a jogsértésekkel arányos bírság kellő visszatartó erővel rendelkezik a további jogsértések tekintetében.